

Vergaderjaar 2003–2004

29 546

Vermindering regeldruk OCW

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 27 april 2004

In de brief van 19 maart inzake het verminderen van de regeldruk in het onderwijs (M-04-07) verzoekt de vaste kamercommissie voor onderwijs en wetenschap mij om een plan van aanpak. Ze verzoekt mij in ieder geval in te gaan op de vraag hoe om te gaan met de (ontbrekende) samenhang tussen de regelgeving van diverse departementen. Tot slot vraagt de commissie mij hoe ik de regeldruk daadwerkelijk wil verminderen.

Ik stuur u hierbij het projectplan OCW Ontregelt. In dit plan van aanpak staat onder meer dat ik samen met de staatssecretaris van Cultuur en de staatssecretaris van Onderwijs gesprekken zal aangaan met de collega's van SZW en VWS. Ook zal ik in gesprek gaan met de VNG. Deze gesprekken vormen wat mij betreft een gezamenlijke, collegiale zoektocht naar ruimte voor de OCW instellingen. Over de uitkomsten daarvan bericht ik u in september. Ik wil u er ook op wijzen dat in het project OCW Ontregelt samenwerking met andere departementen is gezocht op het punt van het doorlichten van samenhangende wet- en regelgeving.

Ik ben voornemens om de regeldruk voor onderwijs- en cultuurinstellingen deze kabinetsperiode substantieel te verminderen. Ik ben ook voornemens dit streven te verbinden met een kwantitatieve doelstelling. Ik denk daarbij aan een kwart minder regeldruk als gevolg van OCW regelgeving, maar ik moet een aantal stappen zetten om zeker te weten dat dit haalbaar is.

De eerste stap is om voor alle OCW instellingen in kaart te brengen welke regeldruk zij nu ervaren. Ik heb dat voor ongeveer de helft van de instellingen in kaart gebracht, daarover is de Kamer geïnformeerd. De gegevens voor de overige instellingen komen na de zomer beschikbaar.

De tweede stap is om op grond van de huidige regeldruk na te gaan hoe we voor bestaande wet- en regelgeving de regeldruk voor OCW instellingen kunnen reduceren. Dat kan door ICT in te zetten, maar ook door onnodige informatieverplichtingen te schrappen. Na de zomer kan ik u op dit punt concrete voorstellen doen. Daarbij kan ik aangeven met welk

percentage de regeldruk voor OCW instellingen dan afneemt. Overigens wil ik u erop wijzen dat wij deze stap voor bedrijven al hebben gezet.

Daarover hebben wij u bericht.

De derde stap is om wet- en regelgeving opnieuw in te richten dusdanig dat de regeldruk minimaal is. Dit kan nooit in één keer voor alle OCW wet- en regelgeving. Ik zeg de Kamer toe dat ik bij elke verandering van wet- en regelgeving in kaart breng welke effecten de verandering heeft op de regeldruk. U kunt hierbij denken aan de veranderingen door invoering van de lump sum in het primair onderwijs en door de inrichting van de nieuwe Wet op het Hoger onderwijs.

Tot slot zal ik elk jaar aan de Kamer rapporteren wat de stand van zaken is met betrekking tot de vermindering van de regeldruk. Vanaf oktober zal een barometer *online* zijn die dagelijks bijhoudt wat de stand van zaken is. Ik pak de regeldruk serieus aan. Na de zomer rapporteer ik aan de Kamer welke kwantitatieve doelstelling ik ga realiseren alsmede welke stappen er richting bestaande wet- en regelgeving worden gezet. In juni 2005 rapporteer ik aan de Kamer mijn maatregelen ten aanzien van nieuwe wet- en regelgeving.

Overigens beperkt deze operatie zich niet alleen tot meetbare reductie van regeldruk. In juni 2005 zult u ook worden geïnformeerd over de inspanningen om te komen tot een kwalitatief verbeterd en kenbaar regelbestand.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
M. J. A. van der Hoeven

Projectplan «OCW ontregelt»

«Hoe te komen tot maatregelpakketten?»

OCW weet zich op drie manieren gehouden aan de ambitie om te komen tot minder administratieve lasten voor burgers en minder regeldruk voor instellingen¹.

- 1) In het Hoofdlijnenakkoord staat vermeld dat in 2007 voor bedrijfsleven en burgers een administratieve lastenverlichting moet zijn gerealiseerd van 25%.
- 2) In het kabinetsbrede actieplan «Andere Overheid» is één van de vier hoofdthema's dat de overheid minder en anders gaat regelen. Ieder departement is verplicht zijn regelbestand door te lichten op tegenstrijdige, overbodige en overlappende regels.
- 3) OCW is in de beleving van de buitenwereld één van de meest regelzuchtige departementen. Daarom hebben we in de beleidsagenda 2004 vastgelegd dat ook de instellingen de komende jaren met minder regels te maken zullen krijgen.

Er is een project nodig dat OCW helpt te komen tot een samenhangend pakket maatregelen waarmee deze ambities kunnen worden waargemaakt. Hieronder wordt de organisatie van dat project geschetst.

Doelstelling en resultaten

Na afloop van het project «OCW ontregelt» beschikt OCW over twee door de Kamer geaccepteerde pakketten van maatregelen waarmee:

- 1) de administratieve lasten voor burgers met 25% kunnen worden gereduceerd;
- 2) de regeldruk voor instellingen significant is afgenomen.

Hiertoe moeten de volgende resultaten worden behaald:

- Er ligt een pakket maatregelen waarmee OCW tenminste 25% administratieve lastenreductie voor burgers en een nader te bepalen percentage regeldrukreductie voor instellingen en «overige bedrijven» kan realiseren.
- De tien voor het OCW veld meest ergerlijke regels zijn bekend en bekeken is waar die regelgeving «veldvriendelijker» kan worden ingericht.
- Het OCW regelbestand is opgeschoond en uitgedund (analoog aan de LNV dereguleringsactie/methode Braveschool).
- Het OCW regelbestand is beter kenbaar door het veld.
- Er zijn na consultatie van de BR en BWL, twee notities aan de Kamer gezonden waarin het OCW maatregelenpakket wordt gepresenteerd: in september 2004 krijgt de Kamer inzicht in de dan bekende maatregelen en in de voortgang. In juni 2005 ligt er een compleet maatregelenpakket.
- De inspanningen en resultaten zijn afgestemd met de ambtelijke circuits van het Project Andere Overheid en waar nodig met de collega departementen.
- De bewindslieden zijn ondersteund bij de Kamerbehandeling van de beide pakketten.
- Er is een goede communicatiestrategie gevolgd bij de activiteiten voor «OCW ontregelt»: burgers, instellingen en andere betrokkenen worden geïnformeerd over de aanpak en resultaten, waarbij een positieve houding wordt nagestreefd voor toekomstige acties en minder c.q. andere regels. De Internetsite speelt hierbij een grote rol.
- De verankering van de nodige activiteiten na afloop van het project is gefaciliteerd in een overdrachtsdossier.

¹ Definities

– dereguleren

Onder dereguleren kan worden verstaan het grondig doorlichten van de regelbestanden op mogelijkheden om regels te versoberen, te vereenvoudigen of op te heffen. Ook wordt gelet op de samenhang in en transparantie van het totale regelbestand.

– regellast

Het reduceren van regellasten valt uiteen in het reduceren van administratieve lasten en het reduceren van regeldruk. De kwantitatieve ambitie van 25% reductie voor burgers geldt voor de administratieve lasten.

– administratieve lasten

De rijksbrede gehanteerde definitie voor administratieve lasten bij het bedrijfsleven luidt: «administratieve lasten zijn de kosten die een bedrijf moet maken om aan de wettelijke informatieverplichtingen ten gevolge van departementale regelgeving te voldoen». In deze definitie worden niet de gemaakte kosten voor het aanvragen van bijvoorbeeld subsidies meegenomen. Naar verwachting zal BVK de definitie van administratieve lasten voor burgers hierop baseren.

– regeldruk, onder te ververdelen in drie vormen

Binnen het OCW pilot-onderzoek naar instellingen is onder regeldruk verstaan «Het geheel van regelcomplexen dat vanuit alle overheden op een OCW-instelling neerslaat», te weten:

1. *Potentiële regeldruk*: een overzicht van het totaal aantal regels van alle overheden en instanties die op OCW-instellingen neerslaan;
2. *Feitelijke regeldruk*: dit wordt uitgedrukt in kosten. Deze is analoog aan rijksbrede definitie voor administratieve lasten voor bedrijven plus de kosten die instellingen maken voor het aanvragen van subsidies, convenanten en CAO's;
3. *Gepercipieerde regeldruk*: de irritatie die bij een organisatie bestaat als gevolg van regels die men veronderstelt te moeten nakomen. Hieruit volgt een zogenaamde irritatie top 10.

Activiteiten en werkwijze projectteam

Het projectteam stelt zich op als extern adviseur: het bevrageet op basis van vooraf geanalyseerd materiaal de DG's en directeuren op intelligente wijze zodat de benodigde maatregelpakketten en verbeteracties met minimale inspanning van beleidsdirecties tot stand komen.

Hiertoe laat het projectteam de nulmetingen regeldruk voor burgers en instellingen uitvoeren. Daarbij wordt ook inzichtelijk welke 10 regels per sector door het veld als meest irritant worden ervaren.

Het projectteam inventariseert alle lopende activiteiten van OCW (sinds 2002) gericht op de reductie van administratieve lasten voor instellingen en burgers. Het projectteam kwantificeert samen met FEZ de effecten van deze inspanningen. Daarnaast identificeert het projectteam aanvullende reductiemogelijkheden.

Mede daarom wordt door WJZ het regelbestand van OCW opgeschoond (geëxpireerde regelingen en dubbele registraties worden verwijderd) en worden mogelijkheden verkend voor vereenvoudiging, versobering of efficiëntere uitvoering van regels.

In overleg met de beleidsdirecteuren en hun DG's ontstaat zo een pakket lopende en te ondernemen maatregelen waarmee de administratieve lasten voor instellingen en burgers kunnen worden gereduceerd. Het projectteam ondersteunt de bewindslieden in de Kamerbehandeling van dit pakket.

Taken

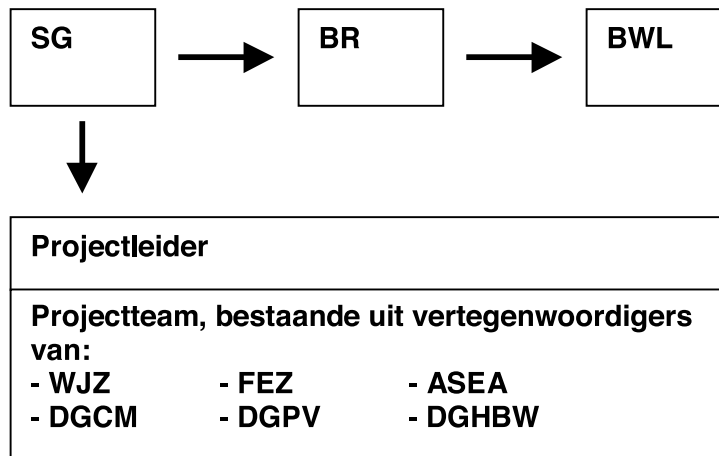
Om de doelstellingen te bereiken, moeten projectteam en projectleider de volgende taken vervullen:

- Kwantificeren van de lopende beleidsinitiatieven gericht op de reductie van administratieve lasten voor instellingen en burgers.
- Identificeren en kwantificeren van mogelijke aanvullende lastenreducerende maatregelen.
- In gesprek met beleidsdirecteuren en DG's samenstellen van een pakket maatregelen waarmee de geambieerde lastenreductie kan worden behaald.
- Identificeren van mogelijkheden om de 10 door het veld als meest ergerlijk ervaren regels geaccepteerd te krijgen ofwel af te schaffen.
- In gang zetten van een juridische kwaliteitsslag.
- Verzorgen van de vertegenwoordiging van OCW in de interdepartementale circuits rond vermindering van lastendruk bij instellingen en burgers.
- Fungeren als discussiepartner voor departementen en anderen die substantiële regellast veroorzaken voor OCW instellingen.
- Zorg (laten) dragen voor een goede communicatie van inspanningen en resultaten, zowel bij OCW intern als naar buiten.
- Presenteren van maatregelpakketten in een BR en BWL special.
- Ondersteunen van bewindslieden tijdens de Kamerbehandeling van beide pakketten.

Projectorganisatiestructuur

De SG is opdrachtgever van het project, de projectleider voert uit. De SG is degene die het project op hoofdlijnen aanstuurt, de resultaten en voortgang beoordeelt en de kwaliteitsbewaking verzorgt. De relaties met

BR-leden en de bewindslieden lopen dan ook formeel via de SG.

Materiële voorzieningen

Het project krijgt eigen huisvesting, budget, voldoende menskracht en grote steun van de politieke en ambtelijke top.

Planning

Looptijd

Het dereguleren en verminderen van regellasten is opgedeeld in drie trajecten: traject 1 voor bedrijven (ASEA/FEZ nemen dit op zich), traject 2 voor instellingen en traject 3 voor burgers. Het project «OCW ontregelt» richt zich op het ontwikkelen van maatregelpakketten waarmee de regellast en regeldruk voor instellingen (traject 2) en voor burgers (traject 3) worden gereduceerd.

Het project coördineert de inspanningen nodig voor de nulmetingen van de twee laatste trajecten.

Traject 2 valt uiteen in een in de zomer door ASEA i.s.m. de betreffende beleidsdirecties gestarte pilot-nulmeting waarin de regeldruk voor basisscholen, ROC's, universiteiten, onderzoeksinstituten en podiumkunsten wordt onderzocht en aangepakt (ook wel aangeduid met traject 2a). Deze sectoren zijn destijds door de BWL geselecteerd voor de pilot. Het onderzoek wordt OCW-breed getrokken door in maart 2004 een nulmeting uit te laten voeren naar de overige OCW-sectoren (ook wel aangeduid met traject 2b).

Het project «OCW ontregelt» start met de aanbesteding van de tweede serie nulmetingen. Het omvat ook de zoektocht naar en besluitvorming over maatregelpakketten ten bate van regellastreductie voor instellingen en burgers.

Eind maart is het projectteam startklaar: zowel wat betreft bemensing, als mandatering, behuizing, facilitaire en administratieve ondersteuning. Het projectteam beëindigt haar activiteiten nadat het totale pakket benodigde reductiemaatregelen door de Kamer is. Dit betekent niet dat alle aangekondigde maatregelen apart door de Kamer zijn goedgekeurd. Wel is dan duidelijk dat het pakket, de inzet om te komen tot de lastenverlichting, als geheel door de Kamers aanvaardbaar wordt geacht.

Voordat het project wordt opgeheven moeten goede interne voorstellen voor verankering van het verdere proces binnen OCW zijn ontwikkeld. Naar verwachting is dit eind 2005, met uitlooptermijn naar begin 2006.

Binnen het project «OCW ontregelt» zijn er twee momenten waarop de Kamer geïnformeerd moet worden. Het eerste moment, rond september 2004, betreft de presentatie van het pakket regeldrukreducerende maatregelen dat OCW dan al heeft opgesteld. Ook wordt een plan van aanpak voor de reductie van resterende regeldruk gepresenteerd. Daarnaast zal de Kamer geïnformeerd worden over de uitkomsten van interdepartementale gesprekken over de regeldruk die andere departementen veroorzaken voor OCW instellingen.

Het tweede moment, rond eind juni 2005, betreft de presentatie van het totale pakket regeldrukreducerende maatregelen ten bate van de overige OCW instellingen en ten bate van burgers.

Het eerste moment valt ongeveer samen met het begin van het academisch jaar en het nieuwe schooljaar. Dat moment, kort voor Prinsjesdag, kan goed benut worden voor presentatie van het eerste pakket maatregelen aan de Kamers. Kort daarop presenteert OCW dan zijn begroting, waarbij ook de voortgang op onze beleidsprioriteit deregulering aan de orde zal komen. Eventueel kan dit in een aparte notitie. De voortgangsrapportage deregulering aan de vaste kamercommissie kan hierin zijn geïntegreerd.

Presentatie van het tweede pakket maatregelen aan de Kamers zal gescheiden van de begroting plaatsvinden. Streven is om eind juni 2005 een aparte dereguleringsnotitie aan de Kamers te zenden met daarin de voorstellen voor de reductie van regellast voor overige instellingen en burgers.

Tijdsplanning 2004

	Traject 1 bedrijfsleven	Traject 2 1 ^e groep instellingen	Traject 2 2 ^e groep instellingen	Traject 3 Burgers (het moment van starten is onder voorbehoud i.v.m. interdepartementale afstemming met BVK)
januari		In zomer is de nulmeting reeds gestart		
februari	Eindrapportage	ASEA: Rapportage nulmeting 1 ^e groep aan BR en BWL		
maart	Rapportage resultaten en scenario's aan BR en BWL + doorgeven aan Financiën	Evaluatie nulmeting 1 ^e groep + overdracht naar projectgroep OCW ontregelt	ASEA: Start nulmeting 2 ^e groep	
april	Maatregelen opgenomen in Kaderbrief Financiën			
mei	Evaluatie en overdracht voor monitoring naar FEZ			
juni		Oplevering 1 ^e groep concept-scenario's		
juli		1 ^e groep concept-scenario's toetsen op focusgroepen		
augustus		Presentatie 1 ^e groep scenario's in BR en BWL		

Traject 1 bedrijfsleven	Traject 2 1 ^e groep instellingen	Traject 2 2 ^e groep instellingen	Traject 3 Burgers (het moment van starten is onder voorbehoud i.v.m. interdepartementale afstemming met BVK)
september	Evaluatie proces	ASEA: Rapportage nulmeting 2 ^e groep instellingen en burgers aan BR en NWL	
oktober	Tijdens of rond de begrotingsbehandeling worden het actieplan en de eerste resultaten gepresenteerd	Evaluatie nulmeting 2 ^e groep instellingen en burgers + overdracht naar projectgroep OCW ontregeld	
november			
december			

Tijdsplanning 2005

	Traject 2 2 ^e groep instellingen	Traject 3 Burgers
januari	Oplevering concept-scenario's 2 ^e groep instellingen en burgers	
februari	2e groep instellingen en burgers concept-scenario's toetsen op focusgroepen	
maart	Presentatie 2 ^e groep instellingen en burgers scenario's in BR en BWL	
april	Evaluatie proces	
mei		
juni	Na de behandeling van het tweede pakket maatregelen in de Ministerraad, worden de resultaten en acties aan de Tweede Kamer en de buitenwereld gepresenteerd	
juli	Afhankelijk van de duur van het proces in de Tweede Kamer, zal de projectgroep vervolgens een voorstel formuleren over verdere organisatorische inbedding rond monitoring. Daarna wordt de projectgroep opgeheven.	